

Yıldırım
Koç

2014 yerel seçimleri, işçi sınıfı ve AKP

*İşçi Partisi
Genel Başkan
Yardımcısı,
Merkez
İşçi-Sendika
Bürosu Başkanı*

Türkiye hızla işçileşiyor; nüfusun giderek hızla artan bölümü, yaşamını sürdürebilmek için işgücünü satmaktan başka çaresi bulunmayan insanlardan oluşuyor.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, 2004 yılında ücretlilerin sayısı 10,7 milyondur. Bu insanlar, gelir getirici bir işte çalışanların yüzde 54,5'ini oluşturuyordu. TÜİK'in 2013 Kasım verilerine göre, ücretlilerin sayısı 16,6 milyon olmuştu. Oran ise yüzde 65,3'e yükselmişti.

Bu ücretliler, “işçi”, “memur”, “sözleşmeli personel” veya “geçici personel” statülerinde istihdam edilmektedir. Bu statü farklılıkları toplumsal sınıf tanımlarını etkilemez. Ana gelir kaynakları işgücü satışından elde edilen gelir olanlar, geniş bir tanımla, işçi sınıfını oluşturmaktadır.

TÜİK verilerinde işsiz olarak gözükenler, geçimlerini sağlamak için işgücünü satmaya çalışan ve satamayan insanlardır. Diğer bir deyişle, işsizler de işçi sınıfının parçasıdır. Ayrıca, TÜİK tarafından gerçekleştirilen anketlerde kendilerini emekli, öğrenci veya “ev işleriyle meşgul” olarak ifade edenler arasında da belirli bir işyerinde veya evlerinde bir ücret karşılığı çalışan, işgücünü satan insanlar da bulunmaktadır.

Bu kesimler de dikkate alındığında, Türkiye’de kapitalizmin büyük gelişme kaydettiğinden, halkımızın yak-

laşık dörtte üçünün işçileştiğinden söz edilebilir. İşçi sınıfımız yalnızca kendi işverenleri tarafından değil, aynı zamanda emperyalistler tarafından da sömürülmektedir.

Ancak 30 Mart 2014 yerel seçimlerinin sonuçları, işçi sınıfımızın düzen içi partilere oy verdiğini göstermektedir. Düzen içi partilerden AKP ise en yüksek oyu almıştır. Bu durum yalnızca inanç sömürüsüne, sadaka ekonomisine veya AKP'nin ve diğer düzen yanlısı siyasal örgütlerin denetimindeki kitle iletişim araçlarının etkisine bağlanamaz.

Yapılması gereken, işçi sınıfımızın büyük kesimlerinin düzen içi partilere ve özellikle de AKP'ye oy vermesinin nedenlerinin bilimsel yöntemle irdelenmesi olmalıdır. Gerçeklerin kavranması beklentilerin de gerçekçi olmasını sağlar ve dayanaksız beklentilerin yol açtığı hayalkırıklıklarını engeller.

İşçi sınıfının siyasal tercihlerini hangi etmenler belirler?

Her insanın çeşitli aidiyetleri veya kimlikleri vardır. Kişi, belirli bir etnik kimlikle doğar; aile içinde belirli bir inanç kimliği edinir. Ailesi, siyasal kimliğini de etkiler. Eğitimi süresince belirli bir meslek sahibi olur. Geçimini sağlamak amacıyla belirli bir iktisadi faaliyete katılır, bir sınıf kimliği kazanır. Ayrıca bir futbol takımını tutabilir. Belirli bir hobi, yaşamında belirleyici bir rol oynayabilir. Sınıf kimliği bu aidiyetler içinde belki etnik kimlik ve inanç kimliğiyle karşılaştırıldığında, en zor ve geç kazanılan kimliktir.

Bu kimlikler içinde belirleyici olan, yaşamını kazanma biçimidir. Ancak eğer yaşamını kazanma sürecinde önemli sorunlarla karşılaşmıyorsa, diğer kimlikler davranışlarında ve özellikle siyasal tercihlerinde ön plana çıkabilir.

2014 yerel seçimlerinde işçi sınıfının siyasal tercihlerini incelerken, öncelikle sorulması gereken, geçtiğimiz dönemde işçi sınıfının geniş kesimlerinin kendi yaşam standardı ve haklarına ilişkin algısıdır.

AKP iktidarı döneminde Türkiye işçi sınıfı önemli gelir ve hak kayıplarına uğradı mı; yaşam standardında önemli bir gerileme yaşandı mı? Sübjektivizm veya “gönlümüzden geçeni” gerçek sayma hastalığı burada ortaya çıkmaktadır.

AKP döneminde Türkiye işçi sınıfının önemli gelir kayıpları (ciddi bir mutlak yoksullaşma) olmadı; tam tersine, sınıfın belirli kesimlerinin net gerçek gelirlerinde önemli artışlar sağlandı.

Türkiye’de net gerçek ücretlere ilişkin en güvenilir veriler, eski adıyla Devlet Planlama Teşkilatı, yeni adıyla Kalkınma Bakanlığı tarafından yayımlanmaktadır. Sübjektivist anlayış, gerçekliğin devlet tarafından çarpıtı-

arak sunulduğunu ileri sürer. Bu dayanaksız iddia geçerli değildir; DPT'nin verileri gerçeğe yakındır.

DPT'nin verilerine göre, 2002-2013 döneminde işçi sınıfının “memur” statüsünde istihdam edilen kesiminin net gerçek gelirleri yüzde 45 oranında arttı.

DPT'nin en güvenilir verileri, asgari ücrete ilişkindir. 2002-2013 döneminde net gerçek asgari ücret yüzde 60 oranında yükseldi. Asgari ücretin düşüklüğü veya yüksekliği farklıdır; düşmekte veya yükselmekte olması farklıdır. Net gerçek asgari ücret bu dönemde yüzde 60 oranında artmıştır. İnsanlar durumlarını “olması gereken”den çok, geçmişteki kendi durumlarına göre değerlendirirler.

Aynı verilere göre, emeklilerin net gerçek gelirleri de 2002-2013 döneminde yükseldi. DPT'ye göre, kamu kesimi işçilerinin net gerçek ücretleri 2002-2013 döneminde yüzde 3 oranında düştü. DPT verilerine göre, özel kesim işçilerinin net gerçek ücretleri yüzde 4 oranında yükseldi.

Net gerçek gelirlerinde önemli bir kayıp (ciddi bir mutlak yoksullaşma) yaşamayan ücretliler, sınıf kimlikleriyle hareket etmezler. Sübjektivistler halkın karşısına çıkıp “yoksulluk edebiyatı” yaparlarsa, inanırlıklarını kaybederler.

2002-2013 döneminin önemli bir özelliği, borçlanma olanağıdır. İnsanlar eskiden gelirlerinin yetmediği bir harcama yapmak isterlerse, yakınlarına başvururlar, onlardan borç alırlardı. Ancak akraba ve yakın arkadaşların olanakları da sınırlıysa, borçlanma genellikle gerçekleşmez, arzulanan ürün alınamazdı.

AKP, Türkiye ekonomisini canlandırmada ve bankaların kârını artırmada, gelişmiş kapitalist ülkelerde yaygın olarak kullanılan bir aracı Türkiye'ye getirdi. İnsanlar tüketici kredileri ve kredi kartı harcamalarıyla, gelecekte elde edeceklerini umdukları gelire önceden kavuşarak, geçmişte ancak hayal edebildikleri ürünlere sahip oldular. Normal geliriyle bir arabanın tekerleğini ancak alabilen bir işçi, akrabalarında görüp imrendiği arabaya kavuştu. Ev almaya parası yetmeyen işçi, bankanın sunduğu kredi olanaklarını kullanarak ev sahibi oldu. İnsanlar mobilyalarını, buzdolaplarını, televizyonlarını, çamaşır makinelerini değiştirdi, en gelişkin cep telefonu modellerini satın aldı. Kapitalizmin gösterişçi tüketimi işçi sınıfını etkisi altına aldı.

Yıl sonu itibarıyla tüketici kredisi bakiyesi 2002 yılında 2,8 milyar TL iken, 2012 Haziran'ında 168,7 milyar TL oldu. Tüketici kredisi kullanan sayısı da aynı dönemde 1,7 milyondan 13,2 milyona çıktı. Yıl içinde kredi kartıyla yapılan harcama ve nakit çekme ise 2002 yılında 25,7 milyar TL iken, 2012 yılında 364,9 milyar TL'ya yükseldi.

İnsanlarımız tüketime yöneldi. Türkiye’de trafikteki özel oto ve kamyonet sayısı 2004 yılında 6,4 milyonu; 2012 yılında 11,0 milyon oldu. Bu süre içinde trafikten çekilen araç sayısı da dikkate alındığında, fark daha da büyümektedir. 2002-2012 döneminde yaklaşık 5 milyon yeni konut yapıldı.

Türkiye’de yalnızca 2005-2006 yıllarında toplam 41 milyon televizyon satıldı. Türkiye’de 2005-2012 döneminde toplam yaklaşık 54 milyon buzdolabı satıldı. Yalnızca 2012 yılında satılan buzdolabı sayısı 8,7 milyonu. Türkiye’de 2005-2012 döneminde yaklaşık 42 milyon çamaşır makinesi ve kurutma makinesi satıldı.

Başkasından utana sıkıla borç isteyen ve bazen bu nedenle aşağılanan insanlar, imrendikleri tüketim mallarına, kendilerini binbir nezaketle davet eden bankaların verdiği kredilerle kavuştular. *Homo economicus* borçlandı; ancak beklentilerinin çok üstünde bir yaşam standardına kavuştu.

Diğer taraftan kaçak işçilikte ciddi bir azalma yaşandı. Sübjektivist yaklaşımdakilerin gerçeklere gözünü kapadığı önemli bir alan, kaçak işçi sayısındaki azalmadır. Sigortalı işçi sayısı 2002 yılında 5,2 milyonu; 2013 yılı Eylül ayında 13,3 milyon oldu. Kadın sigortalı işçilerin sayısı bu dönemde 1,0 milyondan 3,2 milyona yükseldi. Bu dönemde Türkiye’de işçileşme hızlıydı; ancak sigortalı işçi sayısındaki bu denli büyük artışın kaynağı, AKP iktidarının kaçak işçilikle epeyce etkili bir biçimde mücadele etmesidir.

AKP’nin bu tavrı, işçi sınıfına yarar sağlamak amacıyla değildi; ancak böyle bir sonucu da doğurdu. Sosyal güvenlik sistemi büyük açık veriyordu. Kaçak işçilerin kayıt altına alınmasıyla, yaşlılık, malullük, ölüm sigortasına katkılar artırıldı; böylece sosyal güvenliğin finansmanında devlet katkısı azaltılmış oldu.

Birçok işçinin AKP’ye destek vermesinin nedeni, bu dönemde sigortalanmasıdır. Bir işyerinde sigortalı olarak çalışabilmek birçok işçiyi rahatlatı. Sosyal güvenlik alanındaki yeni bazı düzenlemeler insanların AKP’ye oy vermesini sağladı.

Sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesiyle sağlık hizmetlerine erişim kolaylaştı; sağlık kuruluşlarında hastalara yaklaşım nazikleşti. Diğer taraftan, bazı yeni düzenlemeler halkın desteğini aldı. Örneğin, bu yeni düzenlemelerden biri, bir yaşlının bakımını üstlenen kişiye asgari ücret düzeyine yakın bir ödeme yapılması, Türkiye’de bulunmayan bakım sigortasının uygulanmasıydı ve büyük destek gördü.

Günümüzde orta yaşlılıktan yaşlılığa geçen insanlar için üniversite diploması hayatı kolaylaştıran en önemli araçlardan biridir. AKP iktidarı döneminde üniversite sayısı ve mevcut üniversitelerin öğrenci kontenjanları hesapsız kitapsız bir biçimde artırıldı; üniversite öğrencisi sayısı 2002 yı-

linda 1,9 milyondan, 2013 yılında 4,4 milyona çıktı. Aileler, öğrenci sayısındaki artışın plansızlığına ve keyfilğine bakmadı; kendi çocuklarının üniversiteye girebilmesine baktı; çocuklarının hayatının AKP sayesinde kurtulduğuna inandı.

Üniversite öğrencilerinin sayısındaki 2,5 milyonluk artış, işsizliğin de kontrol altında tutulabilmesini sağladı. Sendika üyeliğinde noter koşulu kalktı; internet üzerinden üyelik ve istifa olanağı sağlandı. Bu dönemde kamu kesiminde AKP kadrolaşması hızlandı; birçok insan AKP ilişkileri sayesinde devlet memuru veya kamu kesiminde sözleşmeli personel olarak işe başladı.

2002 yılı sonunda Emekli Sandığı'na prim ödeyen devlet memurlarının ve sözleşmeli personelin toplam sayısı 2.123.839 idi. 2012 yılı Ekim ayında SGK'ya prim ödeyen devlet memuru ve sözleşmeli personel sayısı 2.688.851 olmuştur. Diğer bir deyişle, memur ve sözleşmeli personel sayısında 565.012'lik bir artış vardı. 2003 yılından 2012 yılı Ekim ayına kadar memuriyetten ve sözleşmeli personellikten ayrılanların toplamı da 570.140 idi.

Buna göre, 10 yıllık dönemde devlet memuru ve sözleşmeli personel olarak 1.135.152 kişi alındı. Diğer bir deyişle, 2012 yılı Ekim ayında görevde bulunan 2 milyon 689 bin kişinin yüzde 42'si (1 milyon 135 bin kişi) AKP iktidarı döneminde göreve getirilmiştir.

Türkiye'de kır ve kent küçük burjuvazisinin hızlı mülksüzleşmesi işsizliği artırdı. AKP, taşeronluk uygulamasını yaygınlaştırarak işgücü maliyetini düşürürken, istihdamda belirli bir artış da sağladı. AKP iktidarından iş alan bir taşeronun yanında işçi olarak çalışmak isteyenler, AKP'nin kapısını çaldı ve AKP'yi destekledi. Sigortalı bir işe girebilmek o kadar önemliydi ki, bazı işyerlerinde işçiler bankadaki hesaplarına yatırılan asgari ücreti çektikten sonra, bunun bir bölümünü işverene iade etmektedir.

Yıllardır kangrene dönüşmüş olan zorunlu tasarruf fonu ve konut edindirme yardımı hesapları AKP iktidarları döneminde tasfiye edildi ve işçilere/memurlara bir ödeme yapıldı. Birçok kişi umudunu kesmiş olduğu bir paraya kavuştu.

AKP iktidarı döneminde önemli iş kazaları da yaşandı; ancak sigortalı işçi sayısındaki artış dikkate alındığında, iş kazalarında belirgin bir yükselişten söz edilemeyecek olanaklı değildir. Subjektivist anlayış, sigortalı işçi sayısındaki büyük artışı dikkate almadan yorum yaptığında gerçeklikten yine uzaklaşmaktadır.

Bunlar ve benzeri etmenler, sayıları 17 milyona yaklaşmış olan ücretlilerin hiç de öyle kötüleşen yaşama ve çalışma koşullarına sahip olmadığını göstermektedir.

Ayrıca, işçi sınıfının yaklaşık 2,5 milyonu (1 milyona yakın işçi, 1,5 milyon dolayında kamu çalışanı) sendikalıdır. KESK ve DİSK dışındaki sendikalar AKP'ye karşı açık tavır almadı. KESK'in tavır alışında Kürt milliyetçiliğinin çizgisi egemendi. Her iki konfederasyonun da AKP karşıtı tavrı kendi üyelerini bile etkilemedi. Sendikacıların büyük çoğunluğu, ya AKP ile iyi geçinerek AKP'nin sendikalara yönelik saldırılarından kurtulmayı, ya AKP aracılığıyla ufak tefek bazı işlerini gördürmeyi umut etti. Bazı sendikacılar ise yasadışı bazı işlemlerinin üzerine gidilmemesi karşılığında sessiz kaldı, hatta AKP'yi destekledi.

Kapitalizm ve emperyalizm sömürü ve baskı demektir. Ancak bu “son analizde” değerlendirme, kapitalizmin ve hatta emperyalizmin insanların yaşam standartlarını yükseltmeyeceği anlamına gelmez. Türkiye’de 1946 yılından beri Kemalist Devrim’den geriye gidiş yaşanmaktadır; Türkiye, emperyalizmin hakimiyeti altına girmiştir; kapitalizm, gelir getirici bir işte çalışanların yüzde 65’ini işçileştirecek kadar gelişmiştir. Ancak bütün bunlara rağmen insanların yaşam standartlarında 1946 yılından beri son derece önemli gelişmeler olduğunu reddetmek, gerçeklere bu kadar gözleri kapamak, 40 yıl, 30 yıl, 20 yıl ve hatta 10 yıl öncesine göre durumları epey iyileşmiş olan insanlara “yoksulluk edebiyatı” ile seslenmek ve böylece onlardan destek alınacağını sanmak, sübjektivizmdir.

AKP iktidarları döneminde işçi sınıfı açısından önemli olumsuz gelişmeler de yaşandı.¹ 2003 yılında kabul edilen 4857 sayılı İş Kanunu, işçilerin iş güvencesini azalttı ve çeşitli esneklik uygulamaları getirdi. Ancak felaket de yaşanmadı. Kiralık işçilik, çağrı üzerine çalışma, denkleştirme ve benzeri düzenlemeler, işçilerin çalışma koşullarına başkaldırmalarına yol açacak kadar önemli kabul edilmedi.

Ayrıca kıdem tazminatı hakkının kısıtlanması ve hatta kaldırılması, özel istihdam bürolarına işçi kiralama yetkisinin verilmesi, esneklik uygulamalarının yaygınlaştırılarak zaten sınırlı olan iş güvencesinin etkisizleştirilmesi, devlet memurlarının güvencelerinin kaldırılarak sözleşmeli personel uygulamasının yaygınlaştırılması, taşeron işçilerinin varolan önemli bazı haklarının iptal edilmesi, kapanan veya küçültülen işletmelerden çıkarılan işçilerin ücretlerini ve kıdem tazminatlarını alamamaları gibi girişimler ve sorunlar da gündemde.

Sorulması gereken soru, emperyalist sömürü altındaki bir kapitalist ülkede ve özellikle de AKP'nin uyguladığı istikrarsız ve yağmaya dayalı ekonomik ilişkilerde, bu hoşnutluğun sürdürülebilir olup olmadığıdır. Özellikle kapitalizmin 500 yıllık tarihinde üçüncü küresel krizin 2008 yılı-

1 Bu konuda ayrıntılı bilgi için bkz. Koç, Y., *AKP ve Emekçiler 2002-2012*, Epos Yayınları, Ankara, 2012.

nın sonlarından itibaren yaşanıyor olması da dikkate alınmalıdır. Yapılması gereken değerlendirme bu noktaya odaklanmalıdır.

İşçi sınıfının düzene karşı başkaldırısı hangi önkoşulların gerçekleşmesine bağlıdır?

İşçi sınıfının düzene başkaldırısının nesnel önkoşulları vardır. Bunlar gerçekleşmeden kitleler rahatını bozmaz.

Birinci önkoşul, mutlak yoksullaşma veya kişinin canına, değerlerine (“namusuna”), malına, haklarına ciddi bir saldırı veya saldırı tehdididir. Deneyimli bir maden işçisi olan Erol Çatma'nın ifadesiyle, “bizim işçi ancak oturduğu minder tuttuğunda ayağa kalkar.”

İkinci önkoşul, zayıflamış bir iktidar algısıdır. Diğer bir deyişle, kötüleşen koşullara veya yaklaştığından emin olunan büyük bir tehde karşı harekete geçen kişilerin, “ibreti alem için” ezilmeyeceğine olan inançtır. İkinci önkoşul Türkiye’de artık mevcuttur. Bu önkoşulun yaratılmasında İşçi Partisi ve Türkiye Gençlik Birliği'nin belirleyici katkısı söz konusudur.

AKP iktidarı arkasına emperyalist güçleri almıştı; bir korku imparatorluğu kuruluyordu. Bu korku imparatorluğunun yaratılmasında sözde Erge-nekon davası önemli bir araç olarak kullanıldı. Türk Silahlı Kuvvetleri, arkasına emperyalizmi almış olan AKP'nin saldırılarını göğüsleyemedi; tutuklanması hayal bile edilmeyen üst düzey subaylar hapse atıldı. Bu saldırıya direnen güç İşçi Partisi oldu. İşçi Partisi'nin kadroları, İP ve TSK'ya karşı yürütülen saldırıya karşı kitle eylemleri düzenledi. TSK'nın sessizliği ve tepkisizliği AKP'yi cesaretlendirirken, İşçi Partisi'nin kararlı mücadelesi, korku imparatorluğunu parçaladı. 13 Aralık 2012, 8 Nisan 2013, 5 Ağustos 2013 günleri Silivri’de yaşananlar bu tavrın açık örnekleridir.

Türkiye Gençlik Birliği'nin 19 Mayıs 2012 İstanbul eylemi ve ardından 29 Ekim 2012 Ankara-Ulus eylemiyle başlayan mücadele süreci de benzer bir etki yaptı. TGB'li ve ardından TLB'li gençler, Anadolu'nun dört bir tarafında AKP'ye karşı mücadele etti; “yenilmez AKP” görünümünü etkisizleştirdi. Diğer gençlik örgütlerinin bu süreçteki katkısı marjinal oldu.

Haziran-Temmuz 2013 başkaldırısı da özellikle emekçi gençliğin etkili katılımıyla bu korku imparatorluğunu zayıflattı. AKP iktidarı altında kendisine mutlu ve huzurlu bir gelecek göremeyen emekçi gençliğin yanı sıra AKP iktidarının, değerlerine ve haklarına yönelik bir saldırı içinde olduğunu algılayan toplum kesimleri eylemlere katıldı. Türkiye tarihinde ilk kez iki aya yakın bir süre milyonlarca insanın kanundışı meşru eylemleri gündemin birinci sırasına oturdu.

AKP iktidarının yaklaşan iktisadi kriz ve yükselen halk hareketi karşısında zayıflaması, hakim sınıflar cephesinde yeni arayışlara yol açtı. AKP

ile F-tipi gizli örgüt arasındaki çatışma da “zayıf iktidar” algısını güçlendirdi. AKP'nin yerel seçimlerde aldığı oy da bu algıyı değiştirmedir.

Günümüzün sorunu ve sorusu, halk kitlelerinin ve özellikle işçi sınıfının önümüzdeki dönemde ciddi bir mutlak yoksullaşma yaşayıp yaşamayacağı, işçi sınıfının canına, temel değerlerine, malına, önemli haklarına yönelik bir saldırının veya ciddi bir tehdidin gerçekleşip gerçekleşmeyeceğidir. Bu değişim yaşanmadan kimse kendi rahatını bozmaz, kendi yaşantısına somut bir biçimde yansımadağı sürece “vatan” ve “cumhuriyet” kaygılarıyla harekete geçmez.

AKP iktidarının zayıfladığına ilişkin algının yaratılması toplumsal ve siyasal yaşama iradi müdahaledir. Bu müdahale büyük ölçüde gerçekleşmiştir ve sürmektedir. Bozkırı tutuşturacak kıvılcım mevcuttur. Önemli soru, bozkırın kapitalizmin ve emperyalizmin etkisiyle kuruyup kurumadığıdır.

Bozkır kurumaktadır; işçinin oturduğu minder tutuşmaktadır.

2008 yılının sonlarında başlayan kriz, kapitalizmin tarihinin üçüncü küresel krizidir ve sürmektedir. 1991-1992 yıllarında ABD hakimiyeti altında tek kutuplu dünyadan söz ediliyordu. Günümüzde ABD ve AB emperyalizmi gerilemektedir. ABD emperyalizminin Afganistan, Irak, Suriye ve İran politikaları başarısızdır. ABD'nin geleneksel arka bahçesi olan Latin Amerika'da demokratik süreçlerle emperyalizme darbeler indirilmektedir. AB emperyalizmi ise siyasi alanda ciddi iç sorunlar yaşamaktadır. Çin Halk Cumhuriyeti, Rusya Federasyonu, Hindistan, Brezilya dünya politikasında öne çıkmakta; emperyalizme karşı alternatif örgütler oluşmaktadır. Yeneden çok kutuplu bir dünya oluşmaktadır.

AKP iktidarının, emperyalizmin sömürüsüne ve yağma-talan biçiminde gelişen çarpık kapitalizmin tahribatına rağmen ekonomik büyümeyi sürdürebilmesinin iki temel aracı vardır: İnşaat sektörü ve borçlanma. İnşaat sektöründe ciddi bir stok fazlası söz konusudur. İnşaat sektörünün ekonomiyi canlandırıcı etkisinde sınırlara gelinmiştir. AKP döneminde halk, özel sektör ve devlet borçlanarak iç pazarı canlandırıcı talep yaratmışlardır. Ancak borçlanmanın sınırlarına ulaşılmıştır. Bankacılık sistemine büyük darbe indirebileceği korkusuyla kredi kartı kullanımına yapılan müdahaleler, borçlanma yoluyla iç talebi canlandırma girişimlerinin de tükenmekte olduğunu göstermektedir.

İNŞAAT SEKTÖRÜ DÖVİZ KAZANMAYAN, DÖVİZ TÜKETEN BİR SEKTÖRDÜR. İÇ PİYASADA BORÇLANMA YOLUYLA YAPAY BİÇİMDE YARATILAN TALEP DE İTHALATI ARTIRMİŞTİR. TÜRKİYE EKONOMİSİ ÜRETİMDEN KOPMUŞTUR, KOPMAKTADIR. BU DA ÜLKENİN DÖVİZ KAZANMA GÜCÜ İLE DÖVİZ HARCAMASI ARASINDAKİ FARKI, CARİ AÇIĞI ARTIRMİKTADIR. 2014 YILINDA ÖDENECEK BORÇ YAKLAŞIK 130 MİLYAR DOLARDIR. CARİ AÇIĞIN DA 60 MİLYAR DOLAR CIVARINDA OLACAĞI DÜŞÜNÜLÜRSE, SAĞLANMASI GEREKEN KAY-

nak yaklaşık 200 milyar dolardır. Haziran başkaldırısıyla sarsılan, “karizması çizilmiş”, içeride siyasi olarak zayıflamış, uluslararası alanda sürekli başarısızlık yaşayan bir siyasal iktidarın bu kaynağı yaratabilme olasılığı giderek düşmektedir.

Enflasyon yükselmektedir. Sendikacı işçilerin toplu iş sözleşmelerinde ücret zammı düzenlemelerinde genellikle enflasyona karşı önlemler vardır; ancak Memur-Sen’in 2013 yılında tüm memurları ve memur emeklilerini kapsayacak biçimde imzaladığı toplu iş sözleşmesinde ilk kez 2014 yılında gerçekleşecek enflasyona karşı koruyucu hüküm yoktur. Memurlara 2014 yılı başında brüt 175 TL zam verilmiştir. 2014 yılındaki enflasyon ne olursa olsun, 2014 yılı geliri değişmeyecek, 2015 aylıklarına yansıtılmayacaktır. Asgari ücretlilerin gelirleri de enflasyona karşı güvence altında değildir. Sayıları 17 milyona yaklaşan işçi sınıfının yalnızca 700-800 binlik toplu sözleşmeli bölümünün büyük kısmı enflasyona karşı korunmuştur. Yükselen enflasyon mutlak yoksullaşma demektir.

İşçi sınıfını etkileyen olumsuz gelişmeler, kırsal ve kent küçük burjuvazisi için de geçerlidir. Kırsal kesimde yaşayanların nüfusa oranı yüzde 22,6 düzeyine gerilemiştir. Kent küçük burjuvazisi de tekeli sermayenin perakende ticarete yaygın bir biçimde girmesine bağlı olarak tasfiye edilmektedir.

Türkiye ekonomisi ciddi bir kalp hastasıdır ve her an yeni bir kalp krizi geçirebilir.

AKP iktidarının amaçları ve uygulamaları, birçok insanın temel değerleriyle çelişmektedir. Kemalist Devrim İkinci Dünya Savaşı sonrasında önemli darbeler yemiştir; ancak yine de Kemalist Devrimin Türkiye Cumhuriyeti’nin varlığı açısından büyük önemini kavrayan ve bunlara sahip çıkan büyük bir kitle vardır. Aleviler de tepkilidir. 10 Kasım 2013 günü Anıtkabir’e yürüyen 1 milyon 89 bin kişi, katledilen Berkin Elvan’ın cenazesinin kaldırıldığı gün sokağa çıkan milyonlar, temel ve vazgeçilmez değerlerine sahip çıkmaktadır. Ekonomik zorluklar, bu sahip çıkışı güçlendirmektedir.

Diğer taraftan ülkede bir iç savaş tehlikesi söz konusudur. Emperyalizmin açılım politikası Türkiye’de ciddi bir saflaşma ve gerginlik yaratmaktadır. Bu toplumsal ve siyasi gelişmeler, iktisadi krizi daha da derinleştirici etki yaratmaktadır.

Bozkır kurumaktadır; minder tutuşmaktadır; AKP’nin suyu ısınmaktadır. Yapılması gereken, yükseleceğini bildiğimiz kendiliğindenci kitle hareketlerine önderlik edecek kadroları siyasi olarak örgütlemek, daha yetkin hale getirmek ve sübjektivizmi aşarak, gerçeklerin doğru algılanması, somut şartların somut tahlili temelinde formüle edilmiş stratejik ve taktik adımları uygulamaktır.